

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 979: Ngoài Tâm Không Có Pháp, Tâm Sanh Thì Muôn Pháp Sanh

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 084)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Có người hỏi: Ngoài tâm không có pháp, tâm sanh thì đủ loại pháp sanh. Chữ “tâm” này là chỉ cho vọng tâm. Vậy thì chư Phật, Bồ Tát đã không còn vọng niệm, mà vẫn có thể hiện ra vô vàn cảnh tượng, chẳng hay do đâu mà thành tựu được như thế?】

Đoạn tiếp theo dưới đây sẽ giải đáp cho chúng ta vấn đề này, những lời này đều được chép trong các kinh điển Đại Thừa. “Ngoài tâm không có pháp, tâm sanh thì muôn pháp sanh, tâm diệt thì muôn pháp diệt”. Chữ “tâm” ở phía trước là chân tâm, chữ “tâm” trong câu “ngoài tâm không có pháp” là chân tâm; còn chữ “tâm” ở phía sau trong câu “tâm sanh” là vọng tâm. Cả hai đều gọi là “tâm”, nhưng ý nghĩa hoàn toàn không giống nhau; cái khó đọc, khó hiểu của kinh Phật chính là ở chỗ này.

“Không có pháp” tức là không có y báo và chánh báo trang nghiêm của mười pháp giới. Y báo và chánh báo trang nghiêm của mười pháp giới đều là hư vọng, chúng từ đâu mà đến? Là do vọng tâm biến hiện ra. Vọng tâm chính là thức, do duy thức sở biến; vọng tâm chính là duy thức.

Phật và các vị đại Bồ Tát, thông thường mà nói thì Bồ Tát Sơ Trụ của Viên Giáo đã chuyển thức thành trí, chuyển tám thức thành bốn trí; các Ngài không còn vọng niệm, không còn dùng vọng tâm nữa. Chỗ này tôi nghĩ rất nhiều đồng tu đều đã biết. Bồ Tát Sơ Trụ phá một phẩm vô minh, chứng một phần chân tánh; chân tánh chính là chân tâm. Từ đó về sau, các Ngài không còn dùng vọng tâm nữa, cũng tức là không còn dùng tâm và tâm sở, gồm tám thức và năm mươi một tâm sở.

Các vị Bồ Tát trước quả vị Sơ Trụ, bao gồm cả Nhị Thừa, phàm phu, và chúng ta đây, mỗi khi khởi tâm động niệm đều là dùng tám thức và năm mươi

một tâm sở. Trong luận Bách Pháp gọi đó là “Dị sanh tánh”, tức là trong hai mươi bốn pháp Tâm bất tương ưng hành cũng có pháp “Dị sanh tánh” này. “Dị” nghĩa là khác biệt, tức là cái tâm đang dùng không giống với Phật. Phật dùng chân tâm, còn chúng ta dùng vọng tâm. Bồ Tát Sơ Trụ của Viên Giáo, Bồ Tát Sơ Địa của Biệt Giáo, đã phá một phẩm vô minh, chứng một phần chân tánh, thì được gọi là “Đồng sanh tánh”. Cái tâm các Ngài dùng hoàn toàn giống với chư Phật Như Lai. Giác tâm của Phật thì viên mãn; các Ngài cũng là giác tâm, là chân tâm nhưng chưa viên mãn, bên trong vẫn còn xen tạp vô minh. Thế nhưng, các Ngài đích thực là đang dùng chân tâm, chứ không còn dùng vọng tâm nữa.

“Phật, Bồ Tát đã không còn vọng niệm”, đây là chỉ cho các bậc từ Sơ Trụ Viên Giáo, Sơ Địa Biệt Giáo trở lên. Các Ngài cũng có năng lực biến hiện ra mười pháp giới, các Ngài cũng vào trong lục đạo để hiện ứng thân, hóa thân nhằm độ hóa chúng sanh. Đúng như trong phẩm Phổ Môn đã nói, đáng dùng thân Phật để đắc độ, Ngài liền hiện thân Phật; cho đến đáng dùng thân đồng nam, đồng nữ để đắc độ, Ngài liền hiện thân đồng nam, đồng nữ; đáng dùng thân tể quan, cư sĩ để đắc độ, Ngài liền hiện thân tể quan, cư sĩ để giáo hóa chúng sanh. Các Ngài có thể hiện ra vô vàn cảnh tượng, những cảnh tượng này vốn là do vọng tâm biến hiện ra; thế nhưng các Ngài đã không còn vọng niệm, vậy làm sao có thể hiện tượng? Làm sao có thể thị hiện giống như phàm phu được?